

FEMINIZMUS ÉS ANYAVÉDELEM.

Elmondta: GLÜCKLICH VILMA.*

A nőmozgalom keletkezésének legfőbb oka az az elnyomatás, amelyben a sokat dicsőített anyaság sínylődik, az az ellentmondás, amely a nyilvánosság előtt zengett himnuszok és a törvényes formák nélküli anyaság üldözése között mindenkor fennállott. Azért mindenütt, ahol a nők jogaik védelmére szervezkedtek, elsősorban az anyaság védelmét tűzték ki célul.

Egyesületünk is már megalakulásának első éveiben foglalkozni kívánt a nőkérdésnek e centrális részével és meghívta a kérdés alapos

A Feministák Egyesületének december 19-iki nyilvános gyűlése olyan érdeklődé« kitett, hogy az elnöki megnyitó gyorsírói feljegyzésének közzétételével szolgálatot véltünk tenni olvasóinknak. D i r n e r G u s z t á v egyet. m. tanárnak ugyane gyűlésen elmondott beszédét lapunk januári számában közöltük.

ismerőjét, Henriette Fürth német írónót, aki Anyaságvédelem és – biztosítás címen az első ilyen tárgyú előadást tartotta Magyarországon s akinek szavai sok tekintetben nyújtottak útbaigazítást azoknak, akik külön egyesület keretében igyekeztek az ismertett eszméket megvalósítani.

Hiszen természetes, hogy egyesületünk, amely új eszmék felvetésére és terjesztésére hívatott, saját hatáskörében nem végezhette el ezt a nagy tökélet igénylő, apró részletekből kialakuló munkát. Annál nagyobb készséggel segítettek egyesületünk tagjai az anyavédelem munkájában. Örömmel láttuk a fiatal egyesület agilitását a miénkkel közös cél érdekében érvényesülni.

És amikor ez a testvéregyesület híveket toborzó munkáját a nagy nyilvánosság elé viszi, akkor előáll egy méltóságos főrend és kifejti, hogy az anyavédelem céljai homlokegyenest ellenkeznek a feminizmussal! Olyanforma meglepődéssel hallották szavait az anyavédő egyesület munkájában buzgó résztvevő tagtársaink, mintha a Budapesti Hírlap szerkesztője egy szép estén azt olvasná az Esti Újságban, hogy a B. H. „groteszk küzdelme” homlokegyenest ellenkezik az E. U. felfogásával.

Ha sorra vesszük az ellenünk intézett támadás egyes állításait, meg kell döbennünk azok tarthatatlanságán. A nő egyedüli hivatását a leány, a hitves és az anya feladataiban látja az előadó; valószínűleg idézi azt a cikket, amelyet a díszközgyűlésen elnöklő hercegasszony egy osztrák folyóiratba, az Österreichische Rundschau-ba irt. De amit psychologice megérthetünk a hercegasszony részéről, aki mindhárom vonatkozásban szerencsétlen volt: az teljesen érthetetlen egy nagy napilap szerkesztőjénél, akinek az életet sokkal jobban kell ismernie, ha mindjárt páholyból nézi is a világot. „Az anyaság merő passzivitás” mondja a díszközgyűlés szónoka, pedig a XX. század gyermekének aktív, energikus, érdekeiért harcolni tudó anyára van szüksége, hacsak a legfelsőbb rangban és a legjobb vagyoni körülmények között nem született. „A férfi maga egy ormótlan masina. – Annál durvább lesz a nő, minél hasonlatosabb lesz jogban és foglalkozásában, céljában és törekvéseiben a férfihoz.” Ezt a kijelentést férfi polgártársaink szempontjából kell erélyesen visszautasítanunk. „Mi anyákat keresünk a csecsemőknek, védelmet nyújtunk az anyáknak és ezalatt ott kunt az életben (hát az anyavédők nem állának az életben?) egy lármás és groteszk mozgalom a nőnek jogot s új munkakört követel és mindinkább eltávolodik a nő eredeti rendeltetésétől.” Mintha nem az volna a legbiztosabb anyavédelem, ha az anya mind politikailag, mind

gazdaságilag független, tehát gondoskodni tud önmagáról és gyermekéről. A törvényben megállapított, az anyavédelem jótékonyági formáját fölsőlegessé tevő anyasági biztosítás minden racionális anya védelem végső célja, ezt pedig csakis a politikai jogokkal felruházott anyák vívhatják ki a törvényhozástól.

Szomorúan halljuk Rákosi Jenőtől ezeket az ósdi, hazug előítéleteken alapuló érveket, amelyeket eddig csupán szűk látókörű emberek hangoztattak.

Aki anyavédelemmel foglalkozik, annak tisztában kell lennie azzal, hogy munkája tiszta feminizmus, akik ezt a komoly háttérrel látni nem akarják, akiket csupán a nagy név fénye vonzott, mint láng a legyeket: ám meneküljenek, mert nincs mit keresniük ebben a szociális munkában. A komoly munkatársak ellenben céltudatos törekvéssel segítsenek minél előbb megvalósítani a kötelező anyasági biztosítást!

Maga az anyavédőegyesület vezetősége mindenkor igénybevette egyesületünk exponált tagjainak munkásságát; már ezzel is megbizonyította, hogy átérzi a fent jelzett összefüggéseket és hogy ünnepi szónokát nem ő informálta.

Az egyetértés biztos jelét látjuk abban, hogy a testvéregyesület meghívásunknak eleget tett és a gyűlésünkre képviselőül Szirmay Oszkárné tagtársunkat küldte ki, ugyanőt, aki a Magyarországi Nőegyesületek Szövetségének minapi közgyűlésén az anyavédőegyesület megbízásából mondta ki, hogy „helyet a nőnek a törvényhozásban!”

Mindig groteszk benyomást tesz a konzervatív körökre új eszmék harcosainak viselkedése; ki tudja, az aulikus főurak körében nem ugyanígy beszéltek-e kossuth Lajos és társainak mozgalmáról? De a fejlődés kérlelhetetlen a maga haladásában, elsöpri maga előtt az előítéleteket s amikor valamely eszme győzelmeskedik, sokszor azok verik a mellüket legnagyobb meglepődéssel, akik a harc kezdetén a legnagyobb ellenállást fejtették ki ellene.